

The Piano

Yönetmen: Jane Campion

Senaryo: Jane Campion

Oyuncular: Holy Hunter (Ada McGrath), Harvey Keital (George Baines), Sam Neill (Alistair Stewart)

1993/Avustralya, Yeni Zelanda, Fransa/İngilizce/121

Filmlerinin merkezindeki kadın karakterlerle dikkat çeken Yeni Zelandalı kadın yönetmen Jane Campion'ın filmi *The Piano (Piyano)* kendisinin bile bilmediği bir nedenle altı yaşında konuşmamayı seçmiş Ada'nın hikayesini anlatıyor.

Zamanla kelimelerinin yerini müziğin notalarıyla dolduran, dünyayla iletişimini piyanosu ve 6 yaşındaki kızı Flora'nın yardımıyla sağlayan geçmişi belirsiz Ada, tanımadığı Alistair Stewart ile evlenmek üzere Yeni Zelanda'ya doğru kızını ve piyanosunu yanına alarak yola çıkar. Evliliği beklentilerinin aksine bir hayal kırıklığı olur; Alistair dinlemeyi bilmeyen, anlamak için kelimelere ihtiyaç duyan bir adamdır ve Ada'nın tutku dolu, yoğun duygulara boğulmuş iç dünyasını anlamaktan çok uzaktır. Böylece piyanosunun melodileri kadının içsesinin çılgınlığı haline gelir. Alistair ise Ada'nın isteklerini ve arzularına yabancı, kadını kanatlarından mahrum bıraktığının bilincinde olmadan; kendi çıkarları için piyanoyu adeta bir yerli gibi yaşayan, ülkesini çok gerilerde bırakmış George Belies'e satmayı uygun bulur. Belies'in ise amacı saplantılı bir tutkuyla istediği Ada'ya daha yakın olmaktır. Ada ile yaptığı anlaşmaya göre kadın piyanonun tuşları kadar günü George'a piyano öğreterek geçirecektir; fakat koşullar anlaşmayı değiştirecek ve piyano bu yasak aşkın ve kadının kilit altında tutulmaya çalışılan arzularının sembolü haline gelecektir.

Görüntüleriyle olduğu kadar Michael Nyman imzası taşıyan müzikleriyle de efsaneleşen film özellikle *The Heart Asks Pleasure First* parçasıyla aşkın incelikli ve şiddetli tüm hallerini gözler önüne sererken, kadınlığın ataerkil toplumdaki varoluş çabasına bazen naif ve kırılğan bazense histerik perspektiflerden yaklaşmayı başarıyor. Kadını gerek toplumsal gerek bireysel iktidarıyla mecazi olarak hadım ederek kilit altına alan, sonra da ötekileştiren erkek; bir Fransız halk hikayesi olan *Bluebeard (Mavi Sakal)* ile sembolize ediliyor. Balta girmemiş ormanlara baltasıyla acıyı getiren; vahşi doğayı, vahşi halkı ve safi tutkuyla yoğrulmuş başına buyruk kadını kör bir inanç, nevrotik bir kıskançlık ve üstünkörü yöntemlerle evcilleştirmeye çalışan Alistair, tam da bu noktada verdiği iktidar mücadelesini kaybetmenin getirdiği hüsrarla hikayedeki zalim Mavi Sakal rolünü üstleniyor.

Son derece zengin bir psikolojik alt metne sahip olan film varoluşçu yazar Simone de Beauvoir'ın *The Second Sex (İkinci Cins)* yapıtında öne sürdüğü "Kadın doğulmaz, kadın olunur." tezini destekleyerek dizginlenmesi gereken sapkın bir canlı olarak gösterilen kadının sınırlandırılmış başarılarını sahiplenerek, kendini mevcut durumundan ileri taşıması gerektiğini savunuyor. Nitekim kendi hezeyanları içerisinde yaşam ve ölüm savaşını vererek yabancı topraklarda varlığını sürdürmeye çalışan Ada bir kadın ve bir anne olarak yaptığı seçimlerin sorumluluğunu üstlenirken, kızı Flora ise sebatkar ve boyun eğgen bağımlı toplumsal parçayı temsil ediyor. Ada'nın iç sesini canlandırması ve toplumla iletişimini sağlamasıyla, Ada'nın konuşmayı bıraktığı yaşta oluşu Flora'nın tutkularından arındırılmış, çocuksu, toplumun ondan beklediği vicdani ve ahlaki yükümlülükleri yerine getirmeye hazır ideal Ada'yı sembolize ettiğini de söylemeyi mümkün kılıyor. Kadın olmanın müzikal bir ziyafetle övüldüğü filmin dram ve gerilim arasında gelgitlerle dalgalanan seyri *The Piano (Piyano)*'ya kadın filmleri arasında önemli bir yer sağlıyor.

Sevgihan Oruçoğlu